

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2014/346

BETREFT: politieke activiteit (politiek debat) in een onderwijsinstelling

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangstdatum: 27 februari 2014.

1.2. Verzoeker:

[A], leraar niet-confessionele zedenleer op een GO!-school.

1.3. Betrokken school: /

1.4. CZB

Bij e-mail van 27 februari 2014 stelt verzoeker zijn vraag aan de Commissie zorgvuldig bestuur. Bij e-mail van 5 maart 2014 bezorgt het secretariaat van de Commissie hem een voorlopig antwoord en meldt dat de vraag aan de Commissie zal voorgelegd worden. Bij e-mail van 16 maart 2014 antwoordt verzoeker dat hij zijn vraag graag door de commissie beantwoord ziet.

2. INHOUD van de VRAAG

De vraagsteller is leraar niet-confessionele zedenleer op een GO!-school en zou graag naar aanleiding van de verkiezingen een debat organiseren op school. Uit eerdere adviezen van de Commissie leidt hij af dat er geen probleem is om op school een debat te organiseren op voorwaarde dat de belangrijkste politieke partijen hierbij vertegenwoordigd zijn. Hij vraagt daarvan bevestiging.

Bijkomende vraag: wat zijn dan de belangrijkste partijen? Partijen met vertegenwoordiging in het parlement? Partijen die in de peiling de kiesdrempel halen (PVDA bv.)?

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 31 maart 2014 om 14 uur.

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Hilde Timmermans, Lieven Cloots, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

* *Codex Secundair Onderwijs*

Art. 8.

Er mag in de school geen politieke propaganda gevoerd worden en er mogen geen politieke activiteiten worden georganiseerd.

In afwijking van het vorige lid kunnen politieke activiteiten in de school worden toegelaten buiten de periodes waarin er schoolactiviteiten zijn en buiten de periode van 90 dagen voorafgaand aan een verkiezing. Personeelsleden en leerlingen worden niet gevraagd of aangezet om aan deze activiteiten deel te nemen. Het schoolbestuur kan niet betrokken worden bij de organisatie van een politieke activiteit en houdt rekening met het beginsel van gelijke behandeling bij de toepassing van deze bepaling.

Onder politieke activiteiten wordt hier verstaan alle activiteiten die worden georganiseerd door politieke partijen of politieke mandatarissen van politieke partijen, waarvan de standpunten en gedragingen niet in strijd zijn met het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

* *Decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek*

Art. V.25.

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° ...

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met artikel 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, ...

3° ...

Art. V.26.

De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel V.25, eerste lid.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.3. Advies

4.3.1. Algemeen.

Politieke propaganda en politieke activiteiten in een school zijn verboden.

Op dat decretaal verbod van politieke propaganda en activiteiten werd met het decreet van 1 juli 2011 betreffende het onderwijs XXI in een afwijking voorzien. Sinds 1 september 2011 zijn politieke activiteiten in de school toegelaten buiten de periodes waarin er schoolactiviteiten zijn en buiten de periode van 90 dagen voorafgaand aan een verkiezing. Onder politieke activiteiten wordt verstaan alle activiteiten die worden georganiseerd door politieke partijen of politieke mandatarissen van politieke partijen, waarvan de standpunten en gedragingen niet in strijd zijn met het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

De versoepeling van het verbod geldt dus enkel ten aanzien van politieke activiteiten die in een school plaatsvinden buiten de periodes van de schoolactiviteiten en buiten de periode van 90 dagen voorafgaand aan de verkiezingen.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt vast dat het principe dat politieke propaganda en politieke activiteiten in een school niet toegelaten zijn, gehandhaafd blijft. De wetgever heeft een breed verbod op het oog gehad omdat het de bedoeling is dat het onderwijs in alle gevallen neutraal zou zijn ten aanzien van elke politieke activiteit. Ook een activiteit die geen politieke inhoud heeft, kan door de context waarin die wordt georganiseerd, moeten worden beschouwd als promotie voor een bepaalde politieke strekking of partij en dus als verboden politieke propaganda.

Het breed verbod op politieke activiteiten geldt ten aanzien van het schoolbestuur en de verschillende instanties binnen de school. Politieke propaganda en politieke activiteiten in de onderwijsinstellingen tijdens de schooluren, door welke persoon of instantie dan ook en ongeacht voor wie bestemd, zijn verboden.

Leerlingen, ouders en personeel kunnen niet via de school benaderd worden met informatie of gadgets die als propaganda voor of tegen een politieke partij moeten worden beschouwd.

4.3.2. Toepassing.

Verzoeker wenst als leraar niet-confessionele zedenleer op een GO!-school naar aanleiding van de verkiezingen een debat te organiseren op school. De Commissie heeft in eerdere beslissingen geoordeeld dat het houden van een politiek debat op school mits een aantal randvoorwaarden zijn vervuld, toegelaten is. Zij gaat er daarbij van uit dat die activiteit te kaderen valt binnen de realisatie van de (vakoverschrijdende) eindtermen.

In haar advies in CZB/V/KSO/2005/111 overwoog de Commissie: “Het is de taak van het onderwijs ervoor te zorgen dat leerlingen de kennis en vaardigheden verwerven om bij te dragen tot en te bouwen aan een democratische samenleving en dat ze voorbereid worden tot

het maken van eigen (politieke) keuzes. Een kennismaking met de werking van de democratie en met de fundamentele waarden en rechten die aan een democratische samenleving ten grondslag liggen, vormt dan ook een belangrijk onderdeel van de eindtermen voor het basis- en secundair onderwijs.

De concrete invulling van deze eindtermen behoort tot de autonomie van de school. De school bepaalt zelf hoe en met welke activiteiten ze de eindtermen nastreeft (mandatarissen, teksten, professoren, bezoek aan instellingen, e.a.). Bovendien heeft de school in het leerplan de mogelijkheid om naast de eindtermen nog andere eigen pedagogische of andere doelen op te nemen. De school dient binnen haar autonomie rekening te houden met het decretaal verbod op politieke propaganda.

De Commissie vindt het in dat verband wel aanvaardbaar dat, zo de school kiest om mandatarissen uit te nodigen, steeds alle op het betrokken niveau vertegenwoordigde politieke partijen uitnodigt. Ook in dit verband ligt het hoofdaccent op de waarden, de werking van de democratie en haar instellingen.”

In haar beslissing in CZB/KL/KSO/2013/337 overwoog de Commissie dat de essentie van het verbod op politieke activiteiten op school bestaat in het bewaken van de grens tussen oordeelsvorming en waardenoverdracht enerzijds en de concrete politieke actie zoals die zich binnen de erkende maatschappelijke structuren ontplooit anderzijds. Ten aanzien van de concrete politieke activiteit dient de school ten allen tijde een passende terughoudendheid aan de dag te leggen.

Met betrekking tot de voorliggende vraag verwijst de Commissie naar de recente wijziging van de decreetbepaling over politieke activiteiten op school. De schoolgebouwen kunnen ter beschikking worden gesteld van derden voor het organiseren van een politieke activiteit. Maar dit kan niet binnen de periodes waarin er schoolactiviteiten zijn en binnen de 90 dagen voorafgaand aan een verkiezing. Verder brengt de Commissie in herinnering dat tijdens de ‘sperperiode’, zijnde de periode van 90 dagen voor de verkiezingen, partijen, kandidaten en derden die voor hen propaganda voeren aan strikte regels onderworpen zijn.

De Commissie is van oordeel dat het organiseren van een politiek debat op school zo kort voor de verkiezingen moeilijk anders zou kunnen worden begrepen dan als een gelegenheid voor het voeren van politieke propaganda op school en niet te verzoenen valt met de terughoudende opstelling waar de scholen zich moeten aan houden. In deze is de vraag welke partijen al of niet moeten uitgenodigd worden dus niet relevant.

4.3.3. De Commissie komt tot volgend advies:

De Commissie oordeelt dat het organiseren kort voor de verkiezingen van een politiek debat in een onderwijsinstelling niet toelaatbaar is omdat dit kan begrepen worden als een aangelegenheid voor het voeren van politieke propaganda op school.

Brussel, 31 maart 2014

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter